



Länsstyrelsen i Jönköpings län

551 86 Jönköping

[jonkoping@lansstyrelsen.se](mailto:jonkoping@lansstyrelsen.se)

Bergsstatens kungörelse 2018-03-08. Erinran.

**Yttrande över kompletterad miljökonsekvensbeskrivning i anslutning till Tasman Metals AB/ Leading Edge Materials(LED:s) ansökan om bearbetningskoncession för området Norra Kärr K nr 1  
Lst diarienummer: 543-2029-2018**

Gruvdrift i Norra Kärr är ej tillåtlig, minerallagen 4 Kap. 2§ punkt 2.

**Förutsättningar för koncession, minerallagen 4 Kap. 2§; Koncession ska meddelas, om**

1. En fyndighet som sannolikt kan tillgodogöras ekonomiskt har blivit påträffad, och
2. Fyndighetens belägenhet och art inte gör det olämpligt att sökanden får den begärda koncessionen.
3. Beslutsunderlag är undermåligt och lever inte upp till kraven i vare sig miljöbalken eller EU-rätten.

**Att belägenheten Norra Kärr gör fyndigheten olämplig att exploatera är med all reson belagd.**

Prejudicerande domslut och slutsatser av miljökonsekvensbeskrivningen av Högsta Förvaltnings Domstolen HDF har i dom i mål nr 2047-14 dn 22 februari 2016 fastslagits att bearbetningskoncession inte ska beviljas för Norra Kärr. Det har inte framkommit något nytt i den kompletterande MKB-beskrivningen som skulle kunna ändra detta utslag.

Domen förevisar att ansvariga myndigheter nu ta ett helhetsgrepp ifråga om riskerna med projektet så inte minst Östergötlands Länsstyrelse vid denna komplettering.

I den del koncessionsområdet ligger skall samrådas med berörd Länsstyrelsen vilket inte kan påvisas som rör tillämpningen av **3,4 och 6 kap i Miljöbalken (MB)** som rör beviljande av bearbetningskoncession enligt **minerallagen 8 kapitel 1§** vilket Bergstaten bär ansvar för.

**Att belägenheten Norra Kärr gör fyndigheten olämplig att exploatera är med all reson belagd.**

Norra Kärr gränsar till Vättern å ena sidan och till Svartåsystemets upprinning å den andra sidan. Båda utgör viktiga dricksvattentäkter för hundratusentals hushåll. - En gruvdrift kan inte förenas med opåverkad vattenkvalitet. Därmed borde det stått klart från dag 1 att gruvdrift i Norra Kärr är oförenligt med samhällets villkor att dess viktigaste livsmedel, dricksvatten, inte får äventyras.

Det ter sig också uppenbart att ev. vinster av 20-60 års gruvdrift inte kan uppväga förlusten av att området ifråga, med höga boende och brukningsvärden, ödeläggs för all framtid. Efter en gruvdrifts upphörande skulle också en invallad deponi av miljoner ton finmalet berg bli kvarlämnad. En deponi som likaså för all framtid skulle damma och läcka: Uran, bly, kadmium, torium, asbest, mm såvida dess vallar inte brister och en större katastrof sker.

Enligt vår mening har Bergsstaten medgivet Tasman Metals AB/ **LEADING EDGE MATERIALS CORP (LED)** ett undersökningstillstånd för gruvdrift på ett område som saknar lagliga förutsättningar för gruvdrift. Den komplettering som nu redovisats ändrar ingenting från förra ansökan.

Produktion av REE i Sverige kan, om så behövs, i första hand ske genom utvinning av REE som finns i redan befintliga deponier av gruvavfall. Inte genom att riskera de **arella/skogs näringarna** i Vättern och Sommen med avrinningsområde ut i Östersjön.

När nu Regeringen lyfter Återbruks-Ekonomi i ny utredning som vi ser att Bergsstaten lyssnar på vad Näringsminister Damberg tillför i utredningshänseende till myndigheterna att beakta vilket således i officiella sammanhang benämner man det som cirkulärekonomi. Beaktansvärd artikel utifrån vad som befintliga deponier har att erbjuda.

se: <https://www.aktuellhallbarhet.se/regeringen-tillsatter-delegation-cirkular-ekonomi-2/>

Man ska inte exploatera naturresurser då det inte behövs d.v.s. överordnat hållbarhetskriterier.

Vi förutsätter i ekonomiska båtadskriterierna vägs in i koncessionshänseendet av projektet tål konkurrens av nermalda bergrester från befintliga gruvdeponier med REE-innehåll.

EU:s fördrag står normhierarkiskt över svensk rätt, såsom minerallagen. Om en svensk myndighet finner att en nationell bestämmelse strider mot en EU-rättslig bestämmelse ska myndigheten inte tillämpa den nationella bestämmelsen. Vi förutsätter att detta efterlevs i prövningen, vilket även LRF centralt uppmanats att bevaka utifrån beslut på LRF Östergötlands årsstämma 2018 för berörda regioners räkning i ärendet.

Kvantifiering av förekommande potentiella ämne respektive/faror saknas, samt ytterst ovederhäftig redovisning av förekommande vattendrag runt koncessionsområdet. Se här:

<https://apps.sgu.se/kartvisare/kartvisare-fastmark.html?zoom=474336.31156390626,6440285.8561859075,474756.3124039079,6440551.156716509>

Till detta hör att riskerna med flygande stoff på stora område är överhängande med tanke på läget ovanför östra Vätters Branterna kända för termik egenskaperna de Östra Vätterbranterna skapar i Holaveden.

De oredovisade vattendragen runt koncessionen finns att finna här:

Vad händer vid ett kraftigt jordskalv/Jordskred exempel på avsaknad på riskanalys runt koncessionsområdet

Markant förhöjda halter av Uran och Torium i berggrunden redovisas i Norra Kärr av bolaget gentemot kompletteringsdokumentet med senare datum.

**Tasmet Metals Ltd. "Preliminary Economic Assessment (PEA) NI 43-101 Technical Report for the Norra Kärr (REE-Y-Zr) Deposit". May 11, 2012.**

Av rapporten framgår bl.a. följande:

1.11.2 Deleterious Elements. Utdrag sidan 1.7.

- Uranium (U): Average: 18 ppm; Max: 676 ppm

- Thorium (Th): Average: 26 ppm; Max: 1000 ppm \*)

**ANM. \*) Ovanstående angivna max värde á 1000 ppm för Th, är lika hög som det högsta detektionsmätvärdet! (mätaren mäter vad den max klarar)**

**NATURLIGT RADIOAKTIVA ÄMNER I SVENSKA BERGARTER s12 I LÄNK NEDAN**

**Uran och torium**

**Tabell 2. Redovisar normal svensk granit Normala halter av kalium, uran/radium och torium i några svenska bergarter. Utdrag sidan 12.**

**Granit (alla 1): U (ppm) 1,0–10; Th (ppm) 5–30**

**Granit, uran- och toriumrik 2): U (ppm) 8–40; Th (ppm) 10–90**

**1) Intervall baserade på SGUs gammaspektrometriska mätningar på håll.**

**2) Intervall baserade på Socialstyrelsen m.fl. 1981.**

<http://resource.sgu.se/produkter/sgurapp/s1534-rapport.pdf>

OBSERVERA, att i den reviderade och omräknade (Amended and Restated”) rapporten

<http://tasmanmetals.se/wp-content/uploads/2014/01/PEA-Norra-Karr-Updated-2013.pdf>

redovisas betydligt lägre halter för U och Th, troligen efter att analyser av 378 borrhärnor nu inte medtagits vid omräkningen. Rapportens författare har inte lämnat någon (relevant) information för vilka borrhärnor som utelämnats samt anledningen till att de 378 borrhärnorna utelämnats.

Notera även, att Pb-halterna inte alls förändrats. NOTE \*)

Konsekvenserna av dessa differenser pekar på att sakframställan brister i trovärdighet!

Allt pekar på att koncessionsökande inte klarar hålla problemen inom området för sin verksamhet. Därmed saknar projektet legalitet.

**Vårt yrkande:**

Vi hänvisar till lag och motsätter oss kategoriskt att Bergsstaten skall medge Tasman Metals AB/LED en bearbetnings-koncession för gruvdrift på Norra Kärr.

Vilket åligger i vår mening Länsstyrelsen att avslå miljökonsekvensbeskrivningen fullt ut .

Produktion av REE i Sverige kan, om så behövs, i första hand ske genom utvinning av REE som finns i redan befintliga deponier av gruvavfall.

**FÖRSIKTIGHETSPRINCIPEN OCH SUNT FÖRNUFT** pekar på att Norra Kärr inte kan öppnas utifrån dess läge.

Holaveden datum som ovan.

Kompletteras med undertecknadsida för bättre läsbarhet som skannad bilaga

*Magnus Karlsson*

Styrelsen Holaveden LRF genom Ordf. Magnus Karlsson



LANTBRUKARNAS  
RIKSFÖRBUND

LRF HOLAVEDEN LOKALAVDELNING

Boet 2018-05-15